

Bensinmacken i Björke

Text: Tord Bodin, foto: Allan Nyström

En bensinmack i Björke har väl aldrig funnits säger säkert många yngre läsare. Detta med all rätt för det är nästan 50 år sedan Abraham och Mia Hillman stängde sin mack på söder i Björke. Men innan vi tar oss tillbaka i historien ser jag det värdefullt att berätta hur denna artikel kommit till, eftersom det är ett bra exempel på hur vi i redaktionen vill arbeta.

Det var för en tid sedan som Leif Sandberg plockade djupt i sina lådor och hittade ett kvitto sedan hans far Erik tankade vid macken i Björke. Jag fick frågan om detta kunde vara något för tidningen. Naturligtvis var det så, det blev en första kick sedan var det bara att börja leta i samlingen med tidningsklipp och foton i mitt eget arkiv och resultatet är det ni nu kan ta del av.

Bensinmacken startades år 1919. Det var lite skillnad när det gällde antalet bilar och mycket har förändrats under åren berättar Abraham i artikeln. Den första macken bestod av ett bensinfat där vi pumpade upp fem liter åt gången, då kostade bensinen 21 öre litern.

Abraham och Mia Hillman framför den "täckta" bensinpumpen år 1964.

När makarna Hillman öppnade sin mack kunde antalet bilar som passerade under en dag räknas på fingrarna. I den egna byn Björke fanns det bara ett par bilägare då

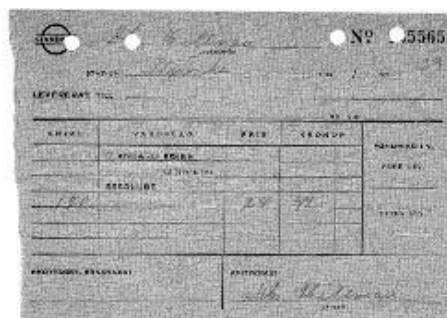
vägarna var dåliga och hjulspåren djupa. En promenad till fots fram och tillbaka till Gävle var vardagsmat.

När kriget kom 1939 blev det en besvärlig tid för bensinförsäljarna. Men Abraham Hillman i Björke han fann på råd. Det blev gengastid och han satte igång framställning av gengasved. Kapklingoma gick varma. Den ena säcken efter den andra fylldes med prima lufttorkad björkved i småbitar.

Mia var inte sen med att rycka in som "hjälpkarl". Hon körde in veden på skottkärra. Två kronor och 60 öre fick man för en säck färdig gengasved. Men den var betydligt svårare att handskas med än bensinslangen.

Både Abraham och Mia var av den gamla stammen, de fick lära sig att gemensamt rida ut besvärligheter genom att hjälpa varandra. Abraham var ute på vägarbete medan Mia skötte försäljningen hemma. Sommartid satt hon ute i en bod och vävde mattor i nära anslutning till macken och dåvarande E4.

Abraham, som var en riktig kärngubbe, arbetade åt vägförvaltningen tills han fyllde 73 år. Under sin verksamma tid kunde han se tillbaka på när han som 13-åring fick lära sig köra häst i Varva där han var född. Att vara skogshuggare, arbeta på stuveri och köra otämjda hästar var annat som han hunnit med. Men så kom dagen den 1 oktober 1964 när makarnas skötebarn macken stängdes och ringklockan i köket som talade om att nu var det kunder vid pumpen, ja den klockan tystnade för alltid.

Bensinkvitto från Erik Sandbergs tankning 1939

[Hillebygden, Nr. 1, 2009]